

ZVOLEN - Pustý hrad, Dolný hrad

hlavná vstupná brána Dolného hradu

kultúrna vrstva v JZ časti interiéru veže

výskum pri južnej stene veže

pohľad na vežu Dolného hradu počas výskumu

Výsledky výskumu.

Miesto výskumu:
Zvolen, okres Zvolen
Poloha:
Pustý hrad, Dolný hrad
Realizácia výskumu:
Ján Beljak (AÚ SAV)
Noémi Pažinová (KA UKF Nitra)
Ondrej Žaár (KA UKF Nitra)
Dominik Repka (KA UKF Nitra)
Bohuslav Šebesta (KA UKF Nitra)
Kristína Kučeráková (KKK)
Trnavská univerzita)
Martin Kvietok (SM B. Bystrica)
Rok výskumu: **2011**
Druh výskumu:
výskum pre vedecké účely
Druh náleziska: **výšinná osada, hradisko, hrad**

Datovanie: **neskorá doba kamenná, mladšia a neskorá doba bronzová, latén, vrcholný stredovek, novovek (2.pol.19.storočia)**

Archeologický výskum v roku 2011 nadviazal na sezóny 2009 a 2010. Pokračovalo sa s odkryvom veže Dolného hradu. Podarilo sa preskúmať celú jej západnú stenu. Pri juhozápadnom nároží veže sme sondou 8/2011 dosiahli základovú špáru. Sondou 7/2011 sme objavili posledné chýbajúce t.j. štvrté vonkajšie nárožie veže – severovýchodné. Potvrdili sa tak unikátnie rozmery veže: 19,85 m (západná stena) x 19,91 m (severná stena) x 19,89 m (východná stena) x 19,90 m (južná stena). Celková plocha, ktorú svojim pôdorysom zaberá stavba veže je tak: 394 m². Interiérová plocha veže je 13,25 (západná stena) x 13,25 (južná stena) na úrovni 1. podlažia. Sonda 6/2011 bola realizovaná s cieľom overiť existenciu murovanej stavby pristavanej k východnej líniu opevnenia Dolného hradu ako ju zakreslili na pláne z roku 1889, a tiež získať hnuteľné archeologické nálezy, ktoré by boli nápmocné k datovaniu veže (nakol'ko sa nachádza v jej bezprostrednej blízkosti). Aj preto sme najprv zrealizovali geofyzikálne meranie na jej ploche. Už to spochybnilo existenciu murovanej stavby na tomto mieste. Sonda 6/2011 potom dokázala, že murovaná stavba k východnej líniu opevnenia Dolného hradu na tomto mieste postavená nebola. Sondou 5/2011 sme plánovali plošne preskúmať hlavnú vstupnú bránu Dolného hradu – čo sa nám aj v plnej mieri podarilo. Táto sonda tiež priniesla najväčšie množstvo hnuteľných archeologických náleziev (kovania z konského postroja, strieborná minca, militária, torzá stredovekých nádob). Z vnútorej strany západnej línie opevnenia bola pri hlavnej bráne objavená piecka. Sonda 3/2011 mala za cieľ preukázať alebo vyvrátiť existenciu bašty pristavanej k západnej líniu opevnenia v tejto časti Dolného hradu – nakol'ko v teréne boli čitateľné dve výrazné nerovnosti. Sonda 3/2011 jednoznačne preukázala, že žiadna murovaná stavba v tejto exteriérovej časti Dolného hradu nebola. Sondy 4/2011 a 2C/2011 boli zamerané na zistenie archeologických nálezievových situácií v severnej časti nádvoria Dolného hradu. Preukázali sa iba vo forme niekoľkých zoskupení pravekej keramiky (z neskorej doby kamennej a ml. a nesk. doby bronzovej). V tejto časti nádvoria sme tiež doskúmali sondu 3/2010, kde sme v roku 2010 zistili praveký (d. bronzová) zahľbený objekt. Sondami 2A/2011 a 2B/2011 sme chceli zistiť funkciu dvoch výrazných jám v severnej časti nádvoria Dolného hradu. Zistili sme, že ide pravdepodobne o stredoveké exploatačné jamy pre tŕňbu kameňa. Už v marci 2011 sme realizovali sondu 1/2011 na tzv. spojovacom mure. Preukázala, že Horný a Dolný hrad neboli navzájom prepojené a mür je súčasťou Dolného hradu – tvorí jeho predsunuté opevnenie. Spolu bolo v roku 2011 na Dolnom hrade Pustého hradu preskúmaných 694 m². Predpokladaný objem preskúmanej plochy je viac ako 1000 m³.

REALIZUJEME ZÁCHRANNÉ ARCHEOLOGICKÉ VÝSKUMY

(tel.: +421-902-925620)